

REDACTIUNEA,
 Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
 Scrisorile nefrancați nu se primesc. Manuscriptele nu se retrimit.
 INSERATE se primesc la ADMINISTRATIONE în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
 În Viena: M. Dukas Nachf., Max Augenfied & Emerich Lesner, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppelke Nachf., Anton Oppelk.
 În Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, In Hamburg: Marolyi & Liebmann.
 PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie săptămână pe o coloană 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială.
 RECLAME pe pagina a 3.a o serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U I L X I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminică 8 franci.
 Se primumeră la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 75.

Brașov, Sâmbătă 4 (16) Aprilie

1898.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei

Cu 1 Aprilie st. v. 1898

s'a deschis nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șase luni	20 "
pe trei luni	10 "

Abonarea se poate face mai ușor prin **mandate postale.**

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei“.

Treizeci de ani de opoziție.

Credem, că va fi la locul său să facem o reprivire asupra unui period în care se cuprind luptele și suferințele poporului nostru din momentul când, prin marile schimbări ce s'au săvârșit în interiorul monarhiei în urma înființării dualismului, el a fost împins în opozițiune față cu tendințele de desnaționalizare ale regimului unguresc.

În anul acesta se împlinesc treizeci de ani de când s'au adus de cătră dieta ungară faimoșele legi dela 1868, despre cari se pretindea, că au scopul de a împăca naționalitățile cu noua stare de lucruri. Acea dietă „de încoronare“, după ce a decretat fuziunea Transilvaniei cu Ungaria, a procedat, precum șcim, la

asa dîsa regulare a cestiunei naționalităților.

Românii din Transilvania încă cu trei ani înainte erau în cea mai mare fierbere din cauza acțiunii ce s'a fost întreprins deja dela 1865 pentru nimicirea autonomiei Transilvaniei și a legilor de egală îndreptățire națională aduse de dieta din 1863—4 și sancționate de monarh.

Au urmat după acesta legile dela 1868, cari, cum am dîs, s'au adus sub pretextul de a lăsa și naționalităților un teren ôre-care pentru dezvoltarea limbei și a culturii lor, și acesta ca un fel de despăgubire pentru poziția de drept pierdută.

Dintre toate naționalitățile nemaghiare, Românii au fost aceia, cari au recunoscut mai mult pericolul ce amenința existența lor națională din partea acestui sistem de legi, cari ținteau în prima liniă la întărirea și lățirea supremației limbei maghiare. De aceea ei au luat dela început poziția față cu tendințele de distrugere, și nu numai Românii ardeleni, dîr și cei din Bănăt și părțile ungurene au înțeles, că nu mai era modru de a se apăra în contra lor, decât intrând în opoziție.

Treizeci de ani și mai bine de opoziție! Toți câți au gustat cât de puțin din parlamentarismul inaugurat în monarhia noastră la 1867, vor soi să judece, ce va se dîcă pentru un popor cu mijloce restrinse, cum este al nostru, a suferi atîta timp lovirile cele mai grele și prigonirile cele mai înverșunate, în cele mai multe casuri conduse de ôrba patimă a intoleranței naționale, din partea unui guvern, care n'a avut nici o considerațiune și nu a cruțat nici limbă, nici scôla, nici chiar biserică în urmărirea politice sale nefaste de maghiarisare.

Fost'au în urma proclamării su-

premației germano-maghiare, împinse în opoziție și poporele slave din țările austriace, dîr ce mare deosebire între situația politică a lor și a noastră. Noi Românii n'am avut în viața publică-politică nici un teren, unde să ne fi putut cât de puțin adăposti față cu puterea guvernului, n'am avut nici dietă provincială, nici alte poziții în viața administrativă, ér legea de naționalitate nu ni-a lăsat nici o ușită deschisă pentru a pute să ne manifestăm și noi cât de cât pe terenul public politic.

Aveam însă noi Românii în schimb un sistem electoral, care ne anihila și ne eschidea dela toate terenurile vieții reprezentative, aveam legi excepționale, electorale și de presă și aveam pretutindenii o administrație nedreptă și volnică, ce ne punea la fiă-care pas bețe în rôte.

Mai mult, — și acesta este punctul cel mai grav, care a făcut ca situațiunea noastră să fiă enorm de dificilă — eram suspiționați înegriți și calumniați în tot chipul, că n'am fi cetățeni leali, ba că am fi dușmani încarnați ai statului, și așa mai departe.

De treizeci de ani fișpanii, solgăbirii și pân' la cei din urmă funcționarii administrativi nu făceau decât a-ne denunța la fiă-care pas guvernului din Peșta și a cere neconținut măsuri „energice“ și „de retorsiune“ în contra noastră.

Nu mai vorbim de modul surprindător, în care aceste uneltiri au ajuns la o uimitóre perfecțiune, dîr cel ce va scrie cdinióră istoria patimilor poporului nostru românesc dintre Tisa și Carpați în era modernă a maghiarismului violent, va trebui să admire statornicia acestui popor în apărarea individualității sale naționale, a limbei și culturii sale românesce.

Treizeci de ani de opoziție, și

totuși, cu toate neajunsurile poporului român, puternicii dîlei nu se pot lăuda, că l'au ingenunchiat. Deși obosit în luptă, el stă viguros pază pentru limba și naționalitatea sa.

Acêsta este mângăierea și speranța care răsare din multele suferințe, ce le-am îndurat de treizeci de ani încôce.

America răsboinică.

Diua de ađi ni-a adus sciri grave despre stadiul, în care a ajuns conflictul dintre Spania și Statele-Unite ale Americii de Nord. Răsboiul e neîncungiuabil din momentul ce comisiunea pentru esterne a adus cu majoritate hotărîrea, ce am semnalat ô deja ieri, hotărîre aprôpe identică cu declararea răsboiului. Ađi se va desbate în Senat proiectul de rezoluțiune al comisiei, și dîcă se va avé în vedere, că astfel de proiecte nu se fac pentru-ca să se provôce debateri lungi, ci ca să fiă primite en bloc, atunci răsboiul a ajuns să bată la ușe. Êtă proiectul de rezoluțiune al comisiei pentru esterne, ce a fost înaintat Senatului de cătră senatorul Davis:

„Avënd în vedere, că situația din Cuba, care duréză deja de trei ani și care a condus la pustiirea „Mainei“, nu mai pôte fi tolerată, — se enunță, că populațiunea Cubei, după drept, e liberă și independentă. Statele-Unite au datoria de-a pretinde acêsta și guvernul Statelor-Unite pretinde dela guvernul spaniol, să abdică numai decât la guvernarea și autoritatea de pe insula Cuba și să-și retragă fără amânare puterea armată de pe uscat și mare. Președintele este autorizat, și acêstă autorizare i-se aduce la cunoștință, că pentru a duce în deplinire aceste hotărîri, pôte să folosească întregă puterea armată a Statelor-Unite până când va fi de lipsă“.

Proiectul de rezoluțiune al minorității comisiei pentru esterne, este tot cam de același cuprins, ca și al majorității, deosebindu-se numai într'atâta, că cere recunô-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Cum s'a distins

batalionul I grănițaresc năsêudean

în anii 1848/49?

De

Virgil Șotropa.

(Urmare.)

14. La Vaț. Machinațiunile și șicanele generalului Hrabovsky. „Nu dăm armele!“

În dîilele dela 16—22 Octomvre batalionul trecu prin Neutra, Kalinovo (Kálnó), Keménd, Nagy-Maros, și în 23 dimineța ajunse înaintea Vațului, unde fu întâmpinat de comandantul general, locotenent-mareșal Baron Hrabovsky, care era încungiuurat de o suită mare de oficeri maghiari și deputați dietali.

Hrabovsky cită imediat pe oficerii și sub-oficerii batalionului înaintea frontului, și încercă în tot modul să-i înduplece atât pe ei, cât și pe soldații gregari la depunerea jurământului. Pe oficerii îi amenință, că-i va cassa imediat, și-i va declara ca proscrisi; ér pe sub-oficerii, că-i va tracta

conform legii statarie, dîcă nu-i vor urma poruncile.

Grănițerii noștri însă, conscii de datorințele lor, după ce ascultară vorbele slabe și rușinoșe ale Baronului Hrabovsky — care devenise infidel casei domnitoare și stetea acum în serviciul Maghiarilor revoluționari — reîntrară la locurile lor, între șirele batalionului, firm hotărîți, ca între orî-ce împrejurări să rămână neclintiți în fidelitatea lor față cu casa împărătescă.

Însemn aci, că în suita locotenentului-mareșal Hrabovsky a fost și avocatul român Goșdu, cum și fostul profesor și preot în Oradea-mare, Sigismund Pop, pe cari ministerul maghiar anume îi trimise, ca să le vorbescă grănițerilor români în limba lor, și ast-fel mai ușor să-i pôta pe aceștia câștiga.

Cătră amedii batalionul intră în Vaț, și corpul oficerilor fu provocat să se prezente în locuința comandantului general. Aci Hrabovsky, îmbrăcat în uniformă de gală, cu toate decorațiunile sale pe piept, păși în mijlocul oficerilor și le ținu o vorbire de următorul cuprins:

El (comandantul general) este un vechi soldat, care n'a învățat, decât a as-

culta și nu a politisa. De present monarhia austriacă e disolvată, împărătul s'a refugiat dela Viena la Tirol; Ungaria s'a proclamat stat independent și ast-fel toate trupele din Ungaria și Ardeal sunt supuse și au să dea ascultare regimului maghiar, și fiă-care soldat are să depună jurământ pe constituția maghiară. Va întreba pe toți oficerii și soldații batalionului grănițaresc, dîcă vréu ei să depună de bună voiă noul jurământ maghiar, séu nu? În cazul prim, batalionul năsêudean va fi încorporat la armata maghiară și va fi tractat, ca oricare batalion maghiar. În cas contrar însă, dîcă se vor opune, atunci toți oficerii vor fi dați afară din serviciu, vor fi proscrisi și predați furiei poporului, ér soldații vor fi desarmați și declarați prinsoneri.

Amenințarea acêsta gróznică, pronunțată de un general împărătesc, făcú o adencă impresiune asupra tuturor oficerilor, dîr cu toate acestea nu fu în stare de-a clinti pe aceștia în credința lor cătră monarh, ceea ce o dovedesce următórea scenă remarcabilă, petrecută imediat după vorbirea generalului:

La întrebarea lui Hrabovsky, dîcă voiesc oficerii să depună amintitul jură-

mânt, séu nu, urmă o tăcere profundă. Atunci generalul, iritat, puse aceeași întrebare a doua-ôră și a treia-ôră. Răspunsul fu aceeași tăcerea mormentală de mai înainte.

Vedënd acum Hrabovsky, că oficerii, toți ca unul, denegă depunerea jurământului, iritat la culme, hotărî să întrebe pe fiă-care oficer în parte; ast-fel se adresă mai întâi cătră cel mai bătrân căpitan al batalionului, cătră Zatetzky. Acesta îi replică generalului, să pună mai întâi întrebarea majorului Pop. După ce însă Hrabovsky totuși insistă, să-i răspundă întâi Zatetzky la întrebare, acesta la trei provocări ale generalului nu răspunde absolut nimic. Atunci Hrabovsky, turbat de mânia, numai decât declară pe căpitanul Zatetzky lipsit de rang, proscris și predat furiei poporului.

Se adresă apoi cu întrebarea cătră majorul Pop, care dete ôre-care răspuns, însă într'un mod fórte evasiv, dîcënd, că el e grănițer, că a lăsat acasă în graniță soția, familia și economia; și dîcă el ar depune acum jurământul maghiar, atunci grănițerii de acasă de sigur îl vor declara trădător, îi vor omori femeia și copiii, îi vor preface

cerea guvernului insurecției de așd din Cuba.

O telegramă din Washington cu data de 13 Aprilie spune, că nu mai încapă nici o îndoială, că atât Senatul, cât și Camera vor primi fără dezbateri proiectul de rezoluțiune al comisiunilor și vor provoca pe Mac Kinley, să intervină numai decât în Cuba.

Tôte foile din America scriu în ton forte răboinic. Unele din ele amenință pe Mac Kinley și-i impută, că e prea concesiv. Mac Kinley e numit „un căpitan, care nu vré să se conducă naia” și „el nu plătesce mai mult decât un simplu gregar, care nu vré să se supună”.

Scirile ce sosesc din New-York și Washington arată cu ce grabă mare se pregătesce America de răboiul atât pe uscat, cât și pe mare. În două săptămâni America va fi pregătită cum trebuie, ea va dispune atunci de 47 năi de răboiul de prima clasă.

Dér ce dîc Spaniolii? Mesagiul lui Mac Kinley a făcut forte rea impresiă asupra lor. Cercurile înalte politice accentuează, că doctrina lui Mac Kinley, după care Statele-Unite ar avé drept să intervină în Cuba, este un amestec ilegal, ce se opune dreptului internațional. Spania a ajuns până la ultima tréptă a concesiunilor, ce le-a putut face Statelor-Unite. Dacă Statele-Unite vor păși pe terenul faptei, Spania va face tot așa.

În cercurile bine informate din Madrid, răboiul e privit ca iminent, cu atât mai vèrtos, că mesagiul lui Mac Kinley a dat mult curagiu insurgenților din Cuba. Se asigură, că consulul general american Lee, înainte de plecarea sa din Havanna, a adresat insurgenților o scrisoare, în care le dîce între altele: „Nu vè lasați. În curénd va sosi armata americană, care vè va elupta independența”. Față cu acesta un diar militar din Madrid scrie: „Numai soldații mai pot acum să deslege lucrul. Destule note s'au schimbat, las' să vorbescă acum tunul”.

Putem dér prevedé, că după tôte acestea tunul va vorbi.

Din Austria.

Săptămâna viitoare se va întruni érași „Reichsrath”-ul austriac. Pe atunci se așteptă, că ministrul-președinte contele Thun, se facă declarații meritorii asupra cestiunei, ce s'a ventilat mai ales prin diarele cehice, că el are de gând să casseze noile ordonanțe de limbă și în locul lor să pună pe biorul parlamentului un proiect de lege, care să reguleze dreptul de limbă în Boemia și Moravia.

O fôie polonă publică o declarațiã a președintelui camerei deputaților austriaci

Dr. Fuchs asupra situațiunei. Dr. Fuchs, dîce diarul polon, a declarat unui bărbat de încredere al nostru, că întreaga activitate a parlamentului se va mărgini deocamdată la desbaterea celor 50 propuneri de urgență. Dacă vom vré ca fiã-care propunere să fiã desbătută, atunci vom avé de lucru un an de zile întreg — dîce Fuchs — și numai după acesta va veni rëndul la desbaterea proiectelor despre pact. Președintele camerei mai declară, că ține strîns la regulamentele camerei și nu se va abate dela ordinea zilei.

Dr. Engel, președintele clubului ceh, a pronunțat zilele acestea un lung discurs asupra situațiunei El dîce, că situațiã de așd din Austria e forte seriôsă, fiind-că lucrurile nu se mai învèrtesc în jurul cestiunilor de drept, ci în jurul puterii. Vorbind despre proiectele pactului, el declară, că Cehii nu vor vota decât un pact, care esențial va fi mai bun decât cel de așd.

Baronul Di Pauli publică în „Reichswehr” un răspuns la un articol al contelui Iuliu Andrassy publicat în „Neue Freie Presse” asupra pactului dela 67. Di Pauli țînă în parlamentul din Viena un discurs în care făcù și nisce citațiuni din o broșură a lui Andrassy pe basa călora conducătorul partidei populare catolice din Austria scăpă afirmarea, că Ungurii vor să sgdue temeliile dualismului și să frângă legăturile dintre cele două parți ale monarhiei. Andrassy i a răspuns în „Neue Freie Presse” dîcînd, că Maghiarii n'au aspirațiuni ascunse, ér acum Di Pauli îi replică în „Reichswehr”. El dîce, că ia cu bucuriã la cunoștință declarațiã lui Andrassy, că Maghiarii nu complotéză în contra dualismului, constatã însă din nou, că e o mare deosebire între modul în care Austriicii și Ungurii înțeleg pactul dela 67. Di Pauli sfêrșesce dîcînd, că „dēcã drepturile sunt egale, atunci și sarcinile trebuie să fiã egale”, cu alte cuvinte pune în vedere Ungurilor, că dēcã vor să se bucure de pact, ei trebuie să urce cota.

SCIRILE ZILEI.

— 3 (15) Aprilie.

Sinóde oprite. Scim, că la Hondol a fost dizolvat prin gendarmii sinodul protopresbiteral al preoților români gr. or. din tractul Geoagiului. „Tribuna” află acum, că între asemenea împregiurări a fost oprit și sinodul protopresbiteral din tractul Turzii. Casul s'a întemplat încă înaintea celui dela Hondol, fără să se fi adus însă la cunoștință publică până acum!

O desmînțire. Aprópe tôte foile unguresci din Budapesta, ca „Egyetértés”,

„Budapesti Hirlap” etc., în dările lor de sémã asupra ședinței festive a camerei magnaților, ce s'a ținut din incidentul zilei de 11 Aprilie, au înșirat între cei ce au luat parte la ședință și pe P. S. Sa părintele episcop dela Lugos Dr. Demetriu Radu. Pentru constatarea adevérului însă ni-se comunică din Lugos următoarele lámuriri: „P. S. Sa părintele episcop Radu pe timpul, când s'a ținut în Pesta ședința festivă a camerei magnaților, se afla în Lugos. Cel puțin de 10 zile dînsul n'a părăsit orașul. Cu deosebire de Lună începînd, adecã tocmai din 11 Aprilie, Prea Sântia Sa e forte ocupat cu implinirea chiãmării Sale pãstoresci, făcînd eserciții spirituale în catedrala din loc tot la 10 ore a. m. Nici la ședința festivă a comitatului Caraș-Severin, ținut în 11 Aprilie n. c., n'a luat parte”.

Asociațiunile rurale. Ministrul unguresc de justițiã Erdelyi a prezentat élaltăeri camerei proiectul de lege privitor la asociațiunile rurale economice și industriale. Din incidentul acesta „Alkotmány” într'un articol de fond critică aspru proiectul și provócã pe soții săi de principii să ia pozițiã energicã contra lui. Guvernul, dîce, după ce a isbutit să câștige pentru sine pe marii capitaliști, tînde acum prin acest proiect să facã dependentã dela voința sa și libera mișcare a micului capital, cu alte cuvinte, fiind-cã instituturile de credit și economii s'a dovedit a fi bune pepiniere de corteși, guvernul vré acum să prefacã în astfel de pepiniere și asociațiunile rurale, așa ca nimenea să nu se pótã folosi de ele, dēcã nu va face parte din tabéra mamelucilor guvernamentali. Cu deosebire se teme fôia catolică maghiară, că prin înființarea asociațiunilor proiectate de guvern se va dificulta situațiunea asociațiunilor de acest fel cu caracter creștin.

„Valahî, cari se maghiarizéză”. Sub titlul acesta „Egyetértés” debutéză érași o scire scrisă după catechismul șovinist. Dîce adecã numita fôie, că Românii din comuna Ruciu de Câmpia (comit. Mureș-Turda) ar fi ținut ei între ei o adunare, hotărînd să-și maghiarizeze cu toții numele lor străvechi. Noi credem, că o astfel de prostie n'au putut face Românii din amintita comună, mai curénd ni-se pare, că scirea fôiei unguresci este o minciună cornurată. Pentru păstrarea numelui bun și a vredniciei Românilor noștri din Ruciu, așteptãm ca chiar vr'unul din mijlocul lor să desmînțã această scornitură a fôiei unguresci.

Sociațiști urmăriți de polițiã. Marți dimineța polițiã din Pesta a mai arestat încă trei dintre conducătorii partidei social-democratice. Aceștia sunt Bela Schreyer, funcționar la casa generală pentru lucrătorii bolnavi, Albert Szabó, redactorul

fôiei specialiste a măsurilor și cismarul Carl Czinder. Toți trei, după ascultare, au primit deciziunea, după care sunt espulsați pentru tot-deuna de pe teritcriul Budapestei. Apărătorul lor a făcut recurs și a intervenit la căpitanul orașului, dér n'a ajutat nimic. Se vorbesce, că în curénd se vor face noué arestări printre membri comitetului diriguitor al partidei socialiste. Când a fost arestat Schreyer, era de față în locuința lui unul din conducătorii socialiștilor austriaci Skarret. Acesta s'a indignat într'atata, încât prin telegraf a conchamat pe deputații socialiști din Viena la o conferență și a și plecat la Viena, declarând, că el și amicii săi vor face tot ce le vor sta numai în putință pentru a împedece votarea încheierii pactului cu Ungaria în Reichsrath, pâna ce în Ungaria nu vor fi desființate măsurile escepționale luate față cu socialiștii.

Contra limbei maghiare. Din Nagy-Röcze se anunță următoarele: În ziua de 11 Aprilie s'a ținut serviciu divin în biserica evangelică de aici, ai cărei credincioși sunt Slovaci. Se anunțase, că se va țîné și o vorbire ungurescã. Biserica se umplu de creștini slovaci și serviciul divin se începù în limba slovacă. Preotul, amăgit și terorizat de șoviniști, s'a urcat pe catedrã și a voit să vorbescã unguresce. Credincioșii slovaci vedînd acesta au părăsit cu toții demonstrativ biserica, rîdînd batjocoritor. Foile unguresci fac șgomot din cauza purtării brave a Slovacilor și provócã autoritățile să pună la ordine pe autorii „scandalului”.

Proiectul pentru întregirea venitelor preoțesce s'a pus spre desbatere în ședința de așd a dietei. Foile guvernamentale spun, că în contra proiectului vor vorbi numai deputații din partida populară.

Felix Faure la regina Angliei. Din Nizza se anunță, că președintele Republicei franceze a vizitat élaltăeri pe regina Angliei. Visita a fost reintorsã prin principele de Vales.

Ncu serum contra tuberculozei. O scire telegrafică din Madrid spune, că la Congresul internațional al medicilor, ce se țîne tocmai acum acolo, profesorul Behring din Berlin a ținut o conferență despre noul serum, prin care se pôte vindeca cu succes tuberculosa. Conferența a făcut senzațiã și toți membri Congresului sunt convinși, că invențiã lui Behring însemnã un estra-ordinar de mare progres nu numai pe terenul vindecării tuberculozei, ci și pe cel al sciinței medicale.

Convenire colegială. Reuniunea română de gimnastică și de cântări din loc va arangia Mercuri după Pasci, în 8 (20) Aprilie, prima convenire colegială din acest

în cenușã tótã averea, și ast-fel el va deveni cel mai nefericit om. La acestea Hrabovsky, strigând, îi dîce majorului, că dór' el e soldat și că înaintea unui soldat nu mai pôte fi luată în considerare familia și averea, ci el trebuie necondiționat să satisfacã chiãmării sale.

După ce însă majorul Pop mai dete câte-va răspunsuri tot atât de evasive, Hrabovsky, obosit de disputa zădarnică, se adresã cu întrebările sale cătrã căpitanul Minier, care fiind de nascere Sécuii,¹⁾ declarã, că e gata a depune jurãmîntul, și că va nisui să înduplece la acesta și compania sa, pentru ceea ce Hrabovsky îl laudã.

Dér bucuria generalului a fost de scurtã duratã, deóre-ce procsimul oficer, căpitanul Kafka, precum și toți cei-lalți oficeri, la repetițele sale întrebări, nu detersã nici un răspuns.

Ținuta acesta împunëtore și demnã a oficerilor, cu escepțiunea căpitanului Minier, impresionã și în cele din urmă mai

¹⁾ Se dîce, că după origine familia sa se fi fost ore când francesã.

muia și pe Hrabovsky; ast-fel mai lãsând el din tonul său aspru, le împãrtăși oficerilor, că le dã timp de cugetare până după améđi la 2 ore, însă numai cu condițiunea, ca să înduplece pe soldații batalionului la depunerea jurãmîntului, deóre-ce el e convins, că oficerii pot face cu soldații ce vor voi.

Fiind acum oficerii dimisionați, Hrabovsky începù a pertracta cu sub-oficerii batalionului nostru, dér nici cu ei nu pûtã ajunge la rezultatul dorit.

Dup'améđi la 2 ore batalionul căpétã porunca, să iêsã din Vaț, să se posteze pe un rit din apropierea orașului și să aștepte acolo cele ce vor urma.

Ajungînd la locul designat, grãnițerii noștri își încãrcã puscile, deórece înțeleserã, că garda naționalã din Vaț și o jumétate bateriã de artileriã stau gata să sarã asupra lor și să-i desarmeze, séu chiar să și tragã cu tunurile în ei, la cas dēcã vor denega să depunã jurãmîntul.

Oficerii batalionului, cari scim, că erau în cea mai mare parte străini, se înșpãmîntarã la auđul acestor faime. Vedînd ei în ce pozițiã criticã au ajuns, se înțele-

serã cu soldații lor, ca, la cas dēcã li-se va pune întrebarea: „Cine voiesce să jure?” oficerii și suboficerii să pãșescã înaintea frontului; dér în momentul în care ar fi provocați să jure, feciorii să-i împiedece a face acesta.

Intr'o astfel de stare sufletescã și dispozițiã anormalã se afla bravul, dér mult probatul nostru batalion grãnițeresc nãșeudean, când étã de-odatã apãrù Hrabovsky, încungiurat de suita sa, în care erau mai mulți oficeri de honveđi și mai sus amintiți deputați români.

Dupã prezentarea armelor, generalul, apropiindu-se de șirurile batalionului, țînù o vorbire asemenea celei din'nainte de améđi, pe care majorul Pop o esplicã și în limba română.

Urmã apoi întrebarea pusã de Hrabovsky, că: „Cine voiesce să jure pe constituțiã maghiară?”

Oficerii aprópe toți, afarã de sublocotenentele Reimer-Buscoi și încă câți-va oficeri și suboficeri, pãșirã înaintea frontului, de unde după o scurtã paușã Baronul Hrabovsky îi retrimise la locurile lor; apoi ordonã majorului Pop să comande: „Pușca

la picior!” („Bei Fus!”) și apoi: „La jurãmînt!” („Zum Schwören!”).

Dér ce să vedî? Prima comandã fù precis implinitã, la a doua însă nu se mișcã un singur om.

Atunci la ordinul generalului, majorul Pop comandã mai întãiu: „La umér!” („Schultert!”), și apoi din nou: „La picior!” și: „La jurãmînt!”

Scena de mai înainte se repetã: întreg batalionul implini în modul cel mai acurat comanda primã și a doua, la a treia însă rãmase nemîșcat ca și o stãncã.

Majorul Pop trebui să repete de trei-ori dup'olaltã comanda amiutite; rezultatul rãmase însă tot același.

Atunci Hrabovsky, mánios și agitat, provócã pe deputații români Goșdu și Sigismund Pop, să le vorbescã soldaților grãnițeri în limba lor maternã și să-i înduplece, ca să jure. Tôte opintirile și promisiunile lor furã însă zădarnice.

Vedînd Hrabovsky, că pe calea acesta nu-și pôte ajunge scopul, se gândi să recurgã la o nouã apucăturã. Intrã adecã printre șirurile batalionului și, adresându-se cătrã câți-va suboficeri cu cuvintele: „Wollen Sie Officier werden, oder wollen Sie Kugel und

an, în sala otelului „Central Nr. 14. Inceputul la 8 ore seara. Program: 1. „Dile frumoasă“, de Mendelssohn B., cor mixt. — 2. Nr. 1 din „Primăvara“, de I. Haydn. — 3. Quartet: Op. 16 pentru pian, violină, viola și cello. a) grave, allegro ma non troppo, b) andante cantabile, c) rondo, allegro ma non troppo, de Beethoven. 4. Nr. 1 din „Elias“, de Mendelssohn B. — 5. Două inimă. Horă de G. Dima, cor mixt. — 6. Quartet de vânătoare Nr. 15 pentru 2 violini, viola și cello, a) allegro vivace assai, b) menuetto, c) adagio, d) allegro assai, de Mozart. — 7. Nr. 13 din „Creațiunea“, de Haydn, cor mixt cu soli și cu acompaniament pe piano.

Musica orășenească va concerta poimăne, Duminecă seara, în sala otelului „Europa“. Inceputul la 8 ore.

2 Pentru orășeni, funcționari, etc. carti au ocupațiunii sedentare sunt prafurile Seidlitz ale lui Moll cel mai bun remediu prin efectul lor la regularea mistuirei. O cutie 1 fl. se poate căpăta dîlnic prin poște de către farmacistul A. Moll liferantului curții din Viena. Tuchlauben 9. În farmaciile din provincia se se cêră preparatul lui Moll provêdut cu marcă și ssubscriere.

Indreptarea Calendarului

din punctul de vedere economic.

(Fine.)

D. Mirescu, profesor la Liceul Lazăr, într'un studiu recent foarte important asupra Calendarului se exprimă ast-fel la paginile 11 și 13:

„Nu vom învinui însă pe conducătorii Bisericii creștine pentru-că n'au propus înșii această indreptare, — căci Sfinții părinți n'au fost și nu sunt astronomi de profesiune. Mai mult încă: cuvântul rēu nu vom rosti în potriiva Sfinților Părinți ai Sinodului de la Nicea pentru-că acești înalți demnitari, respectând știința, au adoptat atât anul Iulian cât și cursul lunii așa precum erau cunoscute, întocmite și impuse în acele timpuri de către păgânii Sossigene și Iuliu Cesare.

Nici un creștin ortodox nu s'a găsit până astăzi, care se considere acest act al Sfinților Părinți, ca o abatere spre păgânism a întocmirilor Religiei creștine ortodoxe.

Pentru-ce dēr o indreptare a calendarului Iulian, care ar fi trebuit făcută tocmai în scopul de a sêrbători Paștele așa precum a hotărît Sfinții Părinți ai celui mai ortodox Sinod, ar fi privită astăzi ca o profanare a Religiei creștine ortodoxe, ca o identificare a Religiei noastre cu Religiea Astronomilor moderni a căror știință ar servi la această indreptare.

„Se impune deci ori-cărui creștin ortodox a susține indreptarea calendarului Iulian tocmai pentru a sprijini întocmirile esențiale ale Religiei noastre strămoșesci. Iată dēr în ce sens am mărturisit dela început, că voi apăra întocmirile Religiei noastre ortodoxe“.

¹⁾ Analiză critică a calendarului Iulian și Gregorian și propunere de reformă. București 1898.

Strick? („Voiesci să fi oficer, ori voiesci glont și strēng?“), provocă pe aceia dintre ei, cari voesc să depună jurământul pe constituția, ca să ese din nou înaintea frontului; tot-odată promise, că numai decât va înainta la rangul de oficer pe cei d'întâi șese suboficeri, cari ar fi gata s'o facă acesta.

În momentul acesta însă soldații Ion Mureșian și Luca Crețu din compania a treia pășiră înaintea frontului, își puseră baionetele pe pușcă și amenințară, că imediat vor pușca pe acela, care ar cuteza să iasă dintre șire spre a depune jurământul.

Cu toate promisiunile celor doi deputați români, nici un singur om din întreg batalionul nu eși înaintea frontului, cum li-se dase ordinul din partea lui Hrabovsky.

În fine acesta, înfuriându-se, dămandă majorului Pop să comande soldaților, ca să așede pușcile în piramide, să acate de acestea cartușierele și curelele dela baionete, și apoi să pășescă înderēt în depărtare de deuce pași dela piramide.

Cu un cuvânt, Hrabovsky voia acum cu tot prețul să desarmeze batalionul.

Comandele majorului Pop însă nici acum nu fură implinite; când Hrabovsky

Acesta a și fost unul din motivele care a făcut pe învățatul nostru coleg, dr. Istrati, să propună societății de științe din București formarea unei Comisiuni pentru prezentarea unui memoriu și a unui proiect de lege pentru indreptarea calendarului nostru.

Comisiunea a și început lucrările sale despre care n'am a vorbi aci nimic.

Căci singura mea dorință a fost de a arăta, că chiar interesele noastre comerciale și economice reclamă imperios unificarea calendarului după cum ele reclamă unificarea monedelor și aceea a măsurilor și greutăților.

Mai am avut și un alt scop, când m'am hotărît să scriu aceste câte-va rânduri. Acela de a asigura pe tota suflarea ortodoxă, că noi înșine, ca buni ortodoci, nu ne închipuim un singur moment, că indreptându-se calendarul greșit ce avem s'ar aduce cea mai mică jicnire întocmirilor noastre bisericești.

Acastă afirmare a fost născocită de cei cari se tem și de umbra lor și le servesc drept gogoriță, spre a ține în loc pe cei slabi și necunoscători.

A ni-se spune, că ne facem catolici s'eu papiști, dacă ne vom indrepta calendarul, este a pune în practică una din formele iesuite cu care catolicismul înfricoșează pe adepții săi. Biserica ortodoxă n'a uzat nici odată de amenințări și excomunicări asupra credincioșilor săi. Chiar această formăză superioritatea bisericii noastre asupra celei catolice; ea prin convingere și formăză adepți, er nu prin t'mă.

Toți Românii luminați ca și cei neluminați ai acestei țeri, ortodoci, au rămas și ortodoci și vor muri lăsând copiilor lor biserica ortodoxă intactă.

Ortodoci suntem, ortodoci vom rămănea, acăsta este legea fiă-cărui Român.

Să nu se atribute deci celor cari caută să indrepteze calendarul intențiunii ce n'au și n'au avut nici-odată. Nu se cuvine să ne opunem științei, care vrea să indrepteze greșala, în care am cădut, căci știut se fiă, repet încă odată, că indreptarea calendarului se poate face în așa mod în cât se se respecteze tot, absolut, tot ce a poruncit Conciliul de la Nicea.

Să nu se uite însă, că spiritul omului este așa făcut încât, foarte adesea-ori, susține lucruri de neprevăderea cărora te minunezi.

Cine nu-și aduce aminte ore de numeroase motive ce se invocau în contra construcțiunii primului drum de fer? Dacă s'ar fi ascultat tema inspirată de simpla idee a unei mașini cu aburi înaintând pe nisce și ni de fer, ar fi trebuit ca astăzi să ne găsim cu civilizațiunea cu o sută de ani înapoi.

Dacă sunt omeni, cari nu vîd de cât înapoia lor, sunt din fericire mulți din cei cari se uită mereu înainte. Aceștia sunt binefăcătorii omenirii, pe ei trebuie să-i urmăm.

Nu există un singur om pe lume, care să pôtă proba esactitatea calendarului Iulian; toți cu toții învățații ca și biserica ortodoxă, recunosc, că urmând acest calendar necesar ne-am depărtat chiar de la prescripțiunile conciliului de la Nicea.

Datoria tuturor este deci să ne indreptăm calendarul în primul rând spre a

amenință cu întervenirea gardei maghiare, întreg batalionul, ca un singur om, strigă tare: „Nu dăm armele!“ și vitejii grănițeri declarară în fața gardei maghiare și a numerosului popor adunat împrejur, că vor rămănea pururea credincioși împăratului; că pentru acesta sunt gata a și jurfi chiar și viața; er la cas decât vor fi atacați, se vor apăra până la cel din urmă om.

Dintr'odată, fără de nici o comandă, se audiră sunând țevile pușcilor, și când mai mulți feciori din șirul al treilea începură a ținti asupra locotenentului-marșal Hrabovsky, acesta înspăimântat de mörte nu putu decât să esclame cuvintele: „Was ist das? Verrath, Verrath! Zurück! Marsch!“ („Ce este acăsta? Tradare, Tradare! Inderēt! Marș!“); apoi își întorse calul și părăsi în fugă batalionul.

Astfel nici de astă-dată nu fu depus jurământul, pentru care s'ermanii grănițeri ai batalionului nostru aveau atâtea de suferit. Cei doi deputați români se retraseră înspăimântați, dēr tot-odată convinși, că grănițerii români năsăudenți nu se dau cu una cu două, și știu bine, ce însemnă a fi credincios până la mörte.

(Va urma.)

pune Biserica în armoniă cu poruncile conciliului de la Nicea și în al doilea rând pentru satisfacerea chiar a trebuințelor noastre științifice și practice.

(„Timpul“)

St. C. Hepites.

Literatură.

O nouă limbă universală.

Am primit: „Gramatica di Nuovo-Roman, Lingua universal. Inventat e construit par Prof. I. Puchner, posedor d'un Institut por le linguas modern.“ Editor: Prof. Puchner, Linz s. Danubio (Austria). Prețul 2 corone.

Cărticica acăsta de 78 pag., este o încercare de a statori o nouă limbă universală, căci, după cum se știe, încercarea cu Volapük a fost fără noroc. Pentru noi, Românii, cari avem atât de mult de lucrat în propriul nostru ogor, cestiunea unei limbi universale încă nu pôte presenta un interes mai mare. Dēr în raporturile internaționale ale timpului modern, cum este circulațiunea telefonică internațională, ce în viitorul cel mai apropiat are să urmeze comerțul și poșta, piața de cărți, comunicațiunea între omenii învățați, ș. a. se reclamă înființarea unei asemenea limbi universale.

Limba Volapük a fost pusă pe o basă cu totul nouă. Autorul Gramaticii din vorbă a aflat în limba spaniolă toate conturile, de care are lipsă o limbă universală. Acestea le aduce în legătură cu forma drăgălașă a vorbelor italiene cu frumșetea și precisiunea gramaticii franceze și cu simplitatea limbei englezesce.

Totă gramatica dimpreună cu exemplele de deprinderi se estinde pe 19 pagine și este foarte simplă. Un articol hotărît (lo) și unul nehotărît (un) pentru toate substantivele, înaintea cărora la declinațiune se pun înainte prepozițiunile di, a, da atât în singular cât și în plural. (Astfel se declină tatăl. Sing. N. la padre, G. di padre, D. a padre, Ac. lo padre, V. da padre. Plur. N. lo padres, G. di padres, D. a padres, Ac. la padres, V. da padres.) Pentru conjugațiune este numai o formă.

— Pe 2 pagini sunt exemple de asemănare între limba acăsta nouă — romană cu limbile romanice italiană, spaniolă, apoi cu cea englesă și germană. Urmăză apoi traducerea din spaniola în acăsta nouă limbă a nuvelui lui Fernan Caballeros: Lady Virginia, în fine un vocabular Nouve-Roman-Frances, de vre-o 2000 de cuvinte.

Deși autorul n'a ținut sēmă la compunerea opului său și de limba noastră română, totuși pas de pas suntem plăcut surprinși de cuvinte și de forme atât de apröpe de cele romănesci (io, tu, el, noi, voi eles; raza, racolta, vecino, uue, due trei ș. a.). Este natural deci, că ori ce Român cu carte foarte ușor înțelege cele scrise în limba acăsta. Toți Românii, șue toți aceia, cari cunosc vre-o limbă romanică, ori pe cea latină, vor întâmpina cu bucurie acăsta lucrare de limbă universală, despre care celebrul savant și vechiul magistr al lingvisticeii comparative, Dr. Max Müller, profesor la universitatea din Oxford, s'a exprimat astfel: „Am cetit cu mult interes cartea acăsta și pot dice, că problema ei este rezolvată cu multă reușită.“

„Cosmopolis“ revistă internațională (în trei limbi), ce apare în fiă-care lună a 1 fl. 50 cr. în editura A. Hartlebens în Viena, broșura pe luna Aprilie are următorul cuprins:

În limba germană: Ein Todesfall (Lou Andreas-Salomé). Briefe aus Rom III. (P. D. Fischer). Preussisch-deutsche Taktik I. (A. von Boguslawski, Generallieutenant z. D.). Zur Enthüllung des Scheffel-Denkmales (Hermann Sudermann). Deutsche Bücher (Anton Bettelheim). Politisches in deutscher Beleuchtung („Ignotus“).

În limba englesă: The Trial of the Innocent (Violet Hunt). Stray Thoughts on South Africa (Ol. ve Schreiner). Odes in Contribution to the Song of French History: Napoléon (George Meredith). Notes on Flögel's History of Comic Literature, edited by H. Buxton Forman (S. T. Coleridge). Notes on New Books (Andrew Lang). The Theatre in London (Artur B. Wal-

kley). The Globe and the Island (Henry Norman).

În limba francesă: Le Moulin (George Beaume). Vörösmarty: Le Poète de la Renaissance hongroise (A. de Bertha). Pièces inédites: Lettre de François Millet à Théodore Rousseau (Etienne Charavay). Sur le Grand-Banc (Charles le Goffic) Le Patriotisme corse du Lieutenant Napoléon Bonaparte (1785—1789). II. (Arthur Chuquet). Le Livre à Paris (Emile Faguet). Revue du Mois (Francis de Pressensé).

ULTIME SCIRI.

Washington, 14 Aprilie. Camera a debătut ađi proiectul de rezoluțiune al comisiunii pentru esterne. Au fost discusiuni vehemente. Proiectul a fost primit cu 324, contra 20 voturi.

Colonia, 14 Aprilie. În Valencia, Barcelona și Saragossa au fost demonstrațiuni mari, în cari s'a dat espresione la credința generală, că Spania a mers cu concesionile până la ultima margine și că acum numai arma pôte să vorbescă.

Madrid, 14 Aprilie. Don Carlos a dat o proclamațiă, în care provöcă pe aderenții săi, să se armeze și să lupte pentru Spania contra străinătății, er cel ce n'o va face este declarat de trădător.

Scirea, că Congresul a hotărît rășboiul, produce aici mare entusiasm. Ministerul este în permanență.

Constantinopol, 14 Aprilie. O corabiă a flotei voluntare rusești mergând spre Wladiwostok a transportat prin Dardanelle 2500 soldați.

DIVERSE.

Martiriul unei cameriere. Poliția din Londra se ocupă tocmai acum c'un cas de mărtirisare, ce a produs pretutindeni în oraș mare senzațiă. Dömma Nichols, care locuia singură în palatul său din Pitt-streeten ducend o viață plină de belșug în totă, luă înainte de acăsta c'un an pe tinera fată Jane Popey, ca camerieră. La început dömma Nichols nu putea s'o laude indestul înaintea cunoscuților, mai târziu însă a lășit vesteă, că Jane e leneșă, s'a rēit și începe să bea beuturi spirtuoase. Ea nu retăcu a mai spunē, că obișnuese a pedepsi pe Jane. Vecinii au fost de câte-va ori martori la scene barbare, când adecă stăpăna își bătea cameriera fără de milă. Ei au și avertisat-o dicend, că decât fata nu se pörtă bine, are drept s'o concedieze, dēr s'o chinuescă în mod barbar, ii este oprit. De atunci dömma Nichols n'a mai dat voie camerierei să iese afară din palat, dēr o chinui mai departe. Nu de mult invită la palat pe Dr. Wawdrey, ca să vizioneze fata, care era bolnavă. Când stăpăna îl conduse la patul bolnavei, medicul se înfioră de spectacolul ce vădū. S'ermana fată era grozav de slăbită, ea zăcea de jumătate mörta într'o cameră întunecösă. Medicul a declarat, că el nu pôte lua răspunderea pentru bolnavă și o va duce la spital. Dömma Nichols se îngrozi audend acăsta, n'a folosit însă nimic, bolnava a fost dusă la spital, unde încurend muri. Poliția a pornit cercetare în acăsta afacere misterioasă. Se crede, că dömma Nichols e smintită și avea mania de-a chinui fete. Poporul din Londra este foarte iritat contra ei. Afacerea va veni înaintea tribunalului.

Domnii abonenți, cari încă nu și-au reînöit abonamentul, să binevoiescă a-l reînöi neamănat, ca să nu li-se întrerupă regulata espedare a țiarului.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei“.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Malor.

Seid.-Damaste 75 kr.

bis fl. 14.65 p. Meter — sowie schwarze, weisse und farbige Heneberg-Seide von 45 kr. bis fl. 14.65 p. Met. — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private** porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend.

G. Henneberg's Seiden-Fabriken
(k. u. k. Hofl.), Zürich.

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Aprilie 1898.

Renta ung. de aur 4%	121.10
Renta de corone ung. 4%	99.35
Apr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	119.20
Apr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.15
Oblig. cail. fer. ung. de ost. I. emis.	121.60
Bonuri rurale ungare 4%	97.20
Bonuri rurale croate-slavone	97.75
Aprum. ung. cu premii	160.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	139.75
Renta de argint austr.	102.15
Renta de hartie austr.	101.95
Renta de aur austr.	121.55
Losuri din 1860	143.60
Actii de-ale Banței austro-ungară.	924.—
Actii de-ale Banței ung. de credit.	375.—
Actii de-ale Banței austr. de credit.	354.75
Napoleonori	9.54
Mărci imperiale germane	58.82 1/2
London vista	120.75
Paris vista	47.57 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.80 1/2
Note italiene.	45.—

SPIRT DENATURAT

Se poate cumpăra până la Paști, ca și până acum, în strada Vămii Nr. 15. După Paști vis-a vis de localul de vânzare de acum, în casa Nr. 14, a lui Stamm, lipit de „Coronă“.

4-5.196

Friedrich Czell & Fii.

Numai pentru particulari se trimite postavuri.

Un Coupon de 3.10 metri lung, suficient pentru o garnitură de haine bărbătești costă numai

fl. 3.10	stofă bună
fl. 4.80	„
fl. 7.50	„ fină
fl. 8.70	„ mai fină
fl. 10.50	„ foarte fină
fl. 12.40	„ englezescă
fl. 13.95	„ Kamgarn

lână curată.

Un coupon haine negri de salon fl. 10.—
Stofe pentru pardiseuri de fl. 3.25 m. în sus:
Loden colorii frumoși 1 Cuvon fl. 6.— 1 Coupon fl. 9.95: Peruviane, Doskings, Stofe pentru haine de amployați de stat, cai ferate, Stofe pentru talare de juzi, Kamgarn fin, Cheviots, Stofe pentru uniforme de finanți, gendarmi etc. etc. trimite cu prețurile fabricii recunoscută ca solidă și reală.

Depozitul fabricii de postav **Kiesel-Amhof in Brünn.**
Mostre gratis și franco. — Liferare conform mostrei.

P. T. public se face atent, că cumpărând direct de la fabrică are mai mare avantajul ca dela alții. Firma Kiesel-Amhof in Brünn trimite stofe cu prețurile fabricii fără adaos sau rabatul cel șocotesec crotorii. 65,12—24.

Locuință mare de închiriat.

Dela Sân Mihail 1898 este a se închiria o locuință construită din 4 seau eventual 5 odăi, bucatăria, cămară, pivniță, pod etc.

Informațiuni la proprietarul Scheiü Strada Ecaterinei Nr. 17.

— Mai de multe ori distins. —

SESONUL de PRIMĂVARĂ și VARĂ.

Recomandăm on. public fabricatele noastre din **lână curată.**

Esclusiv fabricate proprii și anume:

Stofe pentru rocuri, pantaloni, pardiseuri executate în **Cheviot** și **Kamgarn**, mare asortiment și mostre de cele mai moderne; apoi

Stofe pentru uniforme de oficeri și amployați.

Stofe de Loden ardelenesci, durabile bune la strapație, pentru turiști, amatori de sport și săteni.

Covore, asortiment bogat.

Pleduri pentru bărbați și plapome de vară, calitate foarte fină.

Stofe pentru Haveloks și mantale de ploie, cu mult mai bune, ca ori și ce marfă de tîrg de felul acesta.

Asigurând pe on. public de serviciu culant cu **prețurile cele mai ieftine ale fabricii,** ne rugăm de o cercetare cât mai numărösă.

WILHELM SCHERG & C-IE.

Depozitul fabricii de postavuri.
Brașov, Piața mare.

5-8.197

— Mai de multe ori distins. —

A V I S!

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se pot face și reînnoiți și când dela 1-ma și 15 a fă-carei luni.

Domnii abonați se binevoiescă a arăta în deosebi, când voiesc ca espedarea să li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonază din nou se binevoiescă a scrie adresa amurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Cursul pieței Brasov

Din 15 Aprilie 1898.

Bancnota rom. Cur. n.	9.50	Vënd.	9.52 1/2
Argint rou. n.	9.45	Vënd.	9.48 1/2
Napoleonori.	9.52 1/2	Vënd.	9.54 1/2

Galbeul	Cump.	5.62	Vënd.	5.65
Ruble Rusesci	Cump.	127. 1/2	Vënd.	128 1/2
Mărci germane	Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire toscane	Cump.	10.70	Vënd.	—
S. r. s. Alb. n.	101.	Vënd.	102	—

Vitez 24. Șuncă de Praga pentru Paști. Vitez 24.

Deposit principal

de Bere Pschorrbräu de München, Bere Pilsner Actienbräu și de Steinbruch.

Bere Steinbruch 10 butelii literate acasă fi. 1.80 cr.
Bere Pilsner ținic de două-ori prospetă la cep.

Șuncă de Praga pentru Paști,

dela firma Antonin Chinel literant al curții c. și r. în Praga, unica vânzare pentru Brașov și împrejurime, fiartă și nefiartă cu prețurile fabricii.

Deposit din fabricele de conserve din Franța și Trol, Spargel, fasole verde, Trifle, mazere în dose 1/1 70 cr. 1/2 dosă 40. precum și diferite conserve de carne și zarzavaturi cu prețurile cele mai moderate.

Tuca de România dela Văleni de munte.

Pelin de Odobesci la

24 Vitez 24.

Local de delicatose și dejun.

Pachete mai mari de 1/2 kilo se trimit acasă.

Bere Pschorrbräu de München.

Cine vrea se remăe sănătos

să bea VIN de ARDEAL veritabil, curat, nefalsificat. A se adresa la

Restaurația dela Promenadă,

unde se vinde vinurile, care sau cumpărat din rămasul repositului Excelenția Sa Domn Franz Lönhardt episcopul rom. cat. al Ardealului, și anume:

VINURİ VECHE:	VINURİ de MASĂ:
Rozsamáli	din 1889 în but. 1/2 litr. 30 cr.
Som	„ 1895 „ „ 1 „ 45 „
Leányka	„ 1896 „ „ 1 „ 45 „
Burgunder roșu	„ 1897 „ „ 1 „ 40 „

Butelile góle se primese îndărăt și se rescumpără a 5 cr. de butelie, cele 1/2 litru cu 2 cr.

Tot-odată fac cunoscut on. public, că dau cost cu abonament, în restaurație și afară cu preț ieftin.

Cu totă stima:

Eduard Erdélyi.

4-6,200

* Vinurile sus notate se capetă în tóte zilele la ori și ce oră.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, deca fiecare cutia este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbiciose la stomach și pantece, în contra cărcailor și arelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bóle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încóce. — Prețul unei cutii originale sigilate 1 fl. v. a. Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătórescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, deca fiecare sticla este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu poporal cu deosebire prin tras (frotat) alina durerilo de soldină și reumatism și a altor urmări de recedă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apa de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicylic)

La întrebuințarea ținică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigurază această apă de gură conservarea sănătósă și mai departe a dinților. Prețul sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciă se efectuează ținic prin rambursă postală.

La deposite să se cerva anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kelleman și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartier.